GEMEENTE WEERT

Jaarrapportage Sociaal Domein:
De kern

2017

Colofon:

Gemeente Weert
Wilhelminasingel 101
6001 GS Weert

Inhoud:
Afdeling OCSW, Gemeente Weert
Afdeling WIZ, Gemeente Weert

Grafische vormgeving:
Sabine Brankaert, Gemeente Weert

Jaarrapportage Sociaal Domein:
De kern

2017

Inleiding

Voor u ligt de samenvatting van de jaarrapportage sociaal domein 2017. Hiermee informeren wij u op hoofdlijnen over de vele vormen van ondersteuning die wij onze inwoners in 2017 hebben geboden, trekken we (voorlopige) conclusies en maken we de financiële balans op. Voor meer gedetailleerde informatie kunt u de integrale jaarrapportage 2017 raadplegen.

Het sociaal domein omvat een breed scala aan onderwerpen. In deze rapportage ligt de focus op de drie decentralisaties op het gebied van de Wmo, Participatiewet en Jeugdhulp. De rapportage beperkt zich hier niet toe, ook de onderwerpen die hiermee samenhangen komen deels aan bod. Wet sociale Werkvoorziening, leerplicht, voortijdig schoolverlaten en schulddienstverlening blijven in deze rapportage buiten beschouwing.

Overzicht belangrijkste kengetallen

Sociaal Domein 2017

Aantal voorzieningen

Wmo

Aantal cliënten begeleiding t.o.v. 2016 **+16%**

Eind 2016: 547
Eind 2017: 635

Aantal cliënten hulp bij 't huishouden t.o.v. 2016 **-8%**

Eind 2016: 1152
Eind 2017: 1057

Participatie

Aantal huishoudens met een uitkering t.o.v. 2016 **-6%**

Eind 2016: 1035
Eind 2017: 969

Jeugdhulp

Hulpvragen

CJG: 867	+3%
Gecert. Inst.: 92	-27%
Gesp. Jz.: 1631	-3%
2017	t.o.v. 2016

Aantal bezwaren

2016: 40
2017: 9

2016: 102
2017: 44

2016: 6
2017: 4

Financieel Resultaat [1] [2]

Overschot begeleiding
2016: € 2,3 mil
2017: € 0,9 mil

Participatie
2016: € 24.000
2017: - € 22.000

Overschot
2016: € 0,6 mil
2017: € 1,8 mil

[1] Financieel resultaat jeugd over het kalenderjaar 2017 was € 1,2 miljoen (zoals gerapporteerd in jaarrapportage). In de jaarrekening worden afrekeningen over eerdere jaren meegenomen. Inclusief deze afrekeningen was het resultaat € 1,8 miljoen.

[2] Maximaal het totale financiële resultaat jeugd van € 1,8 miljoen wordt ingelegd voor regionale verevening.

Ontwikkelingen sociaal domein

Het sociaal domein is ook in 2017 volop in beweging. In het derde jaar na de decentralisatie wordt niet alleen uitvoering gegeven aan de taken die naar de gemeenten gedecentraliseerd zijn, maar worden ook met een programmatische aanpak ingrijpende wijzigingen aan de bestaande werkwijze voorbereid. De uitgangspunten in het door de gemeenteraad in 2016 vastgestelde kader "Verwerven in de transformatie van het sociale domein" zijn uitgewerkt in een allesomvattende nieuwe aanpak. Deze aanpak zal vanaf 1 januari 2018 in de drie gemeenten in Midden-Limburg West worden ingevoerd. De uitgangspunten voor de nieuwe aanpak zijn in 2016 op Midden-Limburgse schaal ontwikkeld. De uitvoering daarvan zal echter alleen in de drie gemeenten in Midden-Limburg West plaatsvinden. De vier gemeenten in Midden-Limburg Oost hebben besloten de in het kader vastgelegde koers nog niet te volgen.

De economie trekt aan en dat zorgt voor werkgelegenheid. Het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering is dan ook met 66 huishoudens gedaald ten opzichte van 2016. Mede door de inzet op instroom beperkende maatregelen zijn er in Weert 175 minder aanvragen voor een bijstandsuitkering ingediend in 2017 ten opzichte van 2016. In vergelijking met andere gemeenten in Nederland is de instroom in Weert laag. De uitstroom in 2017 is nagenoeg gelijk gebleven aan de uitstroom in 2016. Weert blijft ten opzichte van andere Nederlandse gemeenten meer uitstroom realiseren.

Samenwerking

In 2016 is een convenant afgesloten tussen de gemeenten in Midden-Limburg West (Weert, Leudal en Nederweert) met betrekking tot regionale samenwerking Wmo en Jeugd. De samenwerking tussen deze gemeenten binnen het sociaal domein is geïntensiveerd. De verwerving vanaf 2018 en vernieuwing daarbinnen wordt in samenwerking voorbereid en uitgevoerd. Tevens worden andere onderwerpen voor toekomstige samenwerking verkend. De samenwerking in de brede regio Midden-Limburg wordt voortgezet op relevante onderdelen. De Participatiewet wordt op Midden Limburgs niveau uitgevoerd.

Ruimte voor transformatie

Het doel van de transformatie is dat mensen zoveel mogelijk, maar wel naar eigen vermogen, meedoen in de maatschappij en dat zij zo zelfstandig mogelijk hun leven inrichten. Met andere woorden, het maatschappelijke effect van een geslaagde transformatie is een samenleving die bestaat uit participerende inwoners, met aandacht en zorg voor elkaar zodat iedereen zo zelfstandig als mogelijk functioneert. De transformatie vindt plaats op alle niveaus waarop inwoners ondersteund worden bij de maatschappelijke participatie. De focus voor de gemeente is op dit moment de transformatie binnen maatwerkvoorzieningen omdat binnen het sociaal domein daar op dit moment de meeste kosten worden gemaakt. Wegens regionale tekorten op het gebied van jeugdhulp is de behoefte om de transformatie binnen jeugdhulp te versnellen. Daarvoor is in 2017 de Richtinggevende notitie inkoop 2017 Jeugdhulp vastgesteld.

Binnen de nieuwe werkwijze komt meer ruimte voor transformatie binnen maatwerkvoorzieningen. Deze ruimte wordt gecreëerd door de relatie met de aanbieders anders vorm te geven. Niet langer zijn aanbieders gebonden aan vooraf beschreven producten waarin onvoldoende ruimte aanwezig is om ondersteuning anders vorm te geven. In plaats daarvan wordt op cliëntniveau, afhankelijk van de te behalen resultaten, een vast bedrag per periode of per resultaat toegekend. Daarmee kan de aanbieder in samenspraak met de inwoner een individueel plan maken dat is toegesneden op de behoefte van de inwoner.

Innovatieprojecten

In het kader van de transformatie en innovatie heeft de raad voor 2016 en 2017 vanuit de reserve maatschappelijke doeleinden € 100.000 per jaar gereserveerd voor doorbraakprojecten. Dit gebeurde op basis van de prioriteiten in de begroting 2016. Deze projecten hebben als doel bij te dragen aan de transformatie binnen het sociaal domein. Het doel is te stimuleren dat barrières en schotten worden geslecht, processen worden gemoderniseerd, samenwerking wordt geïntensiveerd en de kwaliteit in de keten rond de inwoner centraal staat. In 2017 is een tweede tranche aan doorbraakprojecten uitgezet. Deze keer is de doelgroep uitgebreid en kunnen ook verenigingen en zelfs individuele inwoners goede ideeën aanreiken om de transformatie in het sociaal domein te stimuleren.

Maatschappelijke opvang en beschermd wonen

Onderdeel van het Wmo-beleidsplan is het zorgen voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Deze taken zijn aan de centrumgemeente Venlo gemandateerd. De centrumgemeente ontvangt de middelen voor deze taken voor de regio Noord- en Midden-Limburg. De centrumgemeente zorgt voor een regionale rapportage over 2017, die op dit moment nog niet gereed is. Zodra deze beschikbaar is, wordt de rapportage doorgeleid naar de raad.

In 2017 is veel tijd geïnvesteerd in de voorbereidingen op het nieuwe verdeelmodel Wmo. Bij de invoering van dit nieuwe objectieve verdeelmodel Wmo krijgen alle gemeenten zelf middelen voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen. De Midden-Limburgse gemeenten verkennen hoe deze taken gezamenlijk, dus zonder Noord-Limburg, kunnen worden opgepakt. Het verdeelmodel zou op 1-1-2020 ingaan, maar is uitgesteld.

Veilig thuis

Veilig Thuis Noord- en Midden-Limburg functioneert sinds 1 mei 2016 als zelfstandige stichting onder Bureau Jeugdzorg Limburg. Veilig Thuis Noord- en Midden-Limburg is gehuisvest in Venlo en Roermond en bedient 14 gemeenten in Noord- en Midden-Limburg. Veilig Thuis is een belangrijke speler in de keten huiselijk geweld en kindermishandeling.

Inspectie Jeugdzorg en Gezondheidszorg

Op 16 februari 2017 hebben de Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie voor de Gezondheidszorg een inspectiebezoek gebracht aan Veilig Thuis Noord- en Midden-Limburg. Het onderzoek richtte zich met name op de kwaliteit van het doen van onderzoek en het inzetten van vervolgtrajecten. Veilig Thuis voldeed aan 25 van de 30 verwachtingen uit het toetsingskader. Echter had Veilig Thuis op het moment van onderzoek een wachtlijst voor het starten van onderzoeken en daarom was het

oordeel matig. Op basis van deze beoordeling is er een verbeterplan ingediend bij de Inspecties. Het verbeterplan bestaat voornamelijk uit het uitbreiden van capaciteit. In 2016 is al geconstateerd dat de formatie niet toereikend is om te kunnen voldoen aan de kwaliteitseisen van de Inspecties. Daarom hebben de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg besloten om vanaf 2017 meer subsidie toe te kennen, zodat de formatie op orde kan worden gebracht. Sinds 1 april 2017 is dit het geval en kan worden voldaan aan de door de Inspecties gestelde verwachtingen. Hierdoor is de beoordeling omgezet van matig naar voldoende.

Overheveling medewerkers

In 2017 is geconstateerd dat het totale personeel dat werkzaam is bij Veilig Thuis Noord- en Midden-Limburg in dienst is van de stichting Bureau Jeugdzorg Limburg. Om invulling te geven aan één van de subsidievoorwaarden dient een substantieel deel van het personeel van Veilig Thuis te worden ondergebracht in de stichting Veilig Thuis. Per 1-1-2018 zijn de maatschappelijk werkers en de vertrouwensartsen in dienst getreden van de stichting Veilig Thuis.

Veilig Thuis en de samenwerking met lokale teams

Veilig Thuis Noord- en Midden Limburg heeft vanaf de start samenwerkingsafspraken gemaakt met alle gemeenten/lokale teams binnen het werkgebied en het Veiligheidshuis Midden-Limburg. Deze zijn 'organisch' tot stand gekomen en worden continue gemonitord en indien nodig bijgesteld. De afspraken voldoen aan de eisen van de Inspectie.

Door verschuiving van rollen is in 2017 door Veilig Thuis, het Centrum voor Jeugd en Gezin, het Algemeen Maatschappelijk Werk en het Veiligheidshuis veel geïnvesteerd in de onderlinge samenwerking.

In de integrale rapportage wordt het gebruik cijfermatig onderbouwd.

Informatie en advies

De Vraagwijzer en het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)
De Vraagwijzer is het eerste contact met de gemeente van een inwoner die informatie en/of advies vraagt op het gebied van wonen, welzijn, zorg, werk en inkomen. Een inwoner kan via e-mail, telefoon of persoonlijk contact leggen.

Voor Jeugdhulp vervult het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) deze rol. Het CJG beantwoordt vragen van ouders en kinderen in het kader van preventie activiteiten. Daarnaast verzorgt het CJG themabijeenkomsten, workshops, lezingen, cursussen en gastlessen.

In 2017 heeft De Vraagwijzer 12.537 vragen beantwoord en daarmee voorzien in een behoefte aan informatie en advies.

In 2017 zijn er bij De Vraagwijzer 12.537 vragen binnengekomen. Het aantal blijft hiermee nagenoeg constant met 2016 (13.691 vragen[3]). Het grootste deel (58%) van de contacten verloopt telefonisch en het aandeel van de Participatiewet is het grootst (47%).

Kanalen - procentuele verdeling 2017

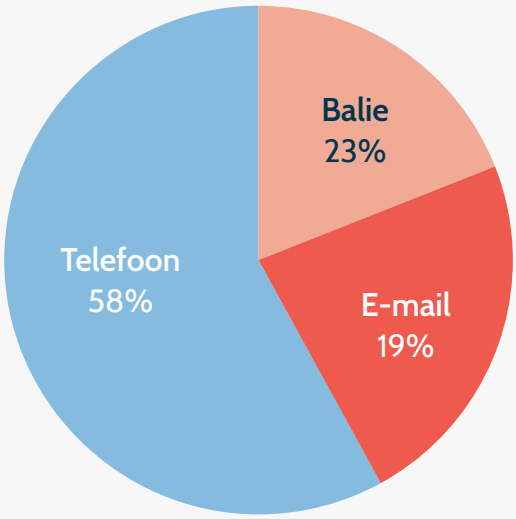

Aard vragen - procentuele verdeling 2017

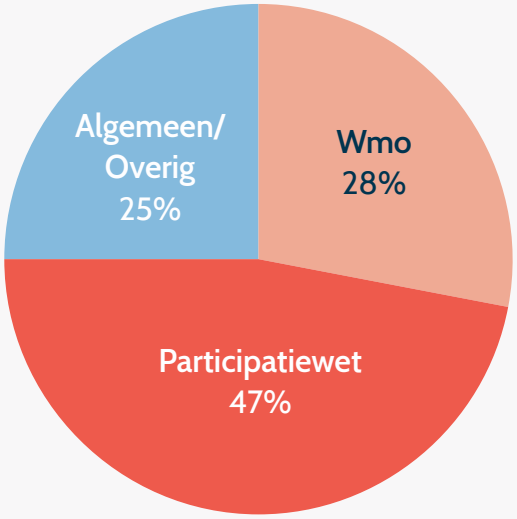

Het Centrum van Jeugd en Gezin (CJG) heeft met preventieve activiteiten op Midden-Limburgse schaal 3.796 personen bereikt. In 2016 waren dit er nog 2.696. Daarvan betrof het in 2017 in 450 gevallen een individuele vraag.

[3] Cijfers conform de jaarrapportage 2016. De cijfers die zijn gerapporteerd in de 2e kwartaalrapportage Wmo 2017 over 2016 bleken incorrect.

Klachten & bezwaar

Het aantal klachten, bezwaar- en beroepschriften was in 2017 laag vergeleken met 2016.

Klachten, bezwaar en beroep
In de uitvoering van de Wmo, Participatiewet en Jeugdhulp kunnen meningsverschillen ontstaan. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen het hoe en het wat. Meningsverschillen over het hoe, ofwel aspecten van bejegening, kunnen zich uiten als klacht. Meningsverschillen over het wat, de inhoud van het besluit, kunnen zich uiten als bezwaar. Wanneer iemand het niet eens is met de beslissing op het bezwaar, is het mogelijk om in beroep te gaan bij de rechtbank.

Het aantal klachten, bezwaren en beroepschriften was over gehele linie in 2017 aanzienlijk lager dan in 2016. Naar de oorzaak van het lagere aantal klachten, bezwaar- en beroepschriften is geen nader onderzoek gedaan.

Wmo
Er is één klacht binnengekomen in 2017. In totaal zijn in 2017 negen bezwaren ontvangen. Dit is een sterke daling ten opzichte van 2016, toen er 40 bezwaarschriften zijn ingediend. Er is één beroepschrift ontvangen in 2017.

Participatie
Er is één klacht binnengekomen in 2017. 44 personen hebben een bezwaarschrift ingediend. Dit is minder dan in 2016. Toen waren dat er 102. 9 personen zijn in 2017 in beroep gegaan.

Jeugdhulp
In 2017 zijn vier bezwaren binnenkomen. In 2016 waren het zes bezwaren.

Klachten omtrent de Jeugdhulp komen binnen bij het Centrum voor Jeugd en Gezin, jeugdhulpaanbieders en het Advies- en Klachtenbureau Jeugdzorg (AKJ).

Wmo

Beleid Wmo

Conform het Wmo beleid (Beleidsplan Wet maatschappelijke ondersteuning 2017-2019: Aan de slag met de transformatie) streeft de gemeente naar een vitale samenleving, waar inwoners zoveel mogelijk zelf of met hun eigen netwerk regelen (nulde lijn). Is eigen kracht (tijdelijk) niet voldoende, dan ondersteunt de gemeente met algemene voorzieningen (eerste lijn) of maatwerkvoorzieningen (tweede lijn).

Over de ervaringen van Wmo-cliënten wordt separaat gerapporteerd. In het najaar van 2017 is gecommuniceerd over het cliëntervaringsonderzoek Wmo over 2016 en de kwaliteitscontroles hulp bij het huishouden 2017. Beide onderzoeken toonden aan dat cliënten over het algemeen tevreden zijn over de uitvoering van de Wmo. 80% gaf aan dat de ondersteuning bijdraagt aan hun kwaliteit van leven en 85% geeft aan dat ze zich hierdoor beter zelf kunnen redden.

Meldingen en aanvragen

Het aantal meldingen (+304) en aanvragen (+ 260) is in 2017 gestegen ten opzichte van 2016. Deze cijfers wijzen erop dat er mogelijk sprake is van een groeiende behoefte aan ondersteuning.

Het aantal meldingen bedroeg 1574 in 2017. Het aantal aanvragen was 1086. Ten opzichte van 2016 is het aantal meldingen gestegen met 304 en het aantal aanvragen met 260.

Wmo begeleiding

Begeleiding is ondersteuning die mensen nodig hebben bij activiteiten in het dagelijks leven die gericht zijn op meedoen in de maatschappij. De begeleiding kan individueel, in groepsverband of in combinatie worden aangeboden. Ook kortdurend verblijf kan worden ingezet als vorm van respijtzorg om mantelzorgers te ontlasten.

Eind 2017 ontvingen 635 cliënten begeleiding. Het aantal cliënten dat begeleiding ontvangt is toegenomen ten opzichte van 2016.

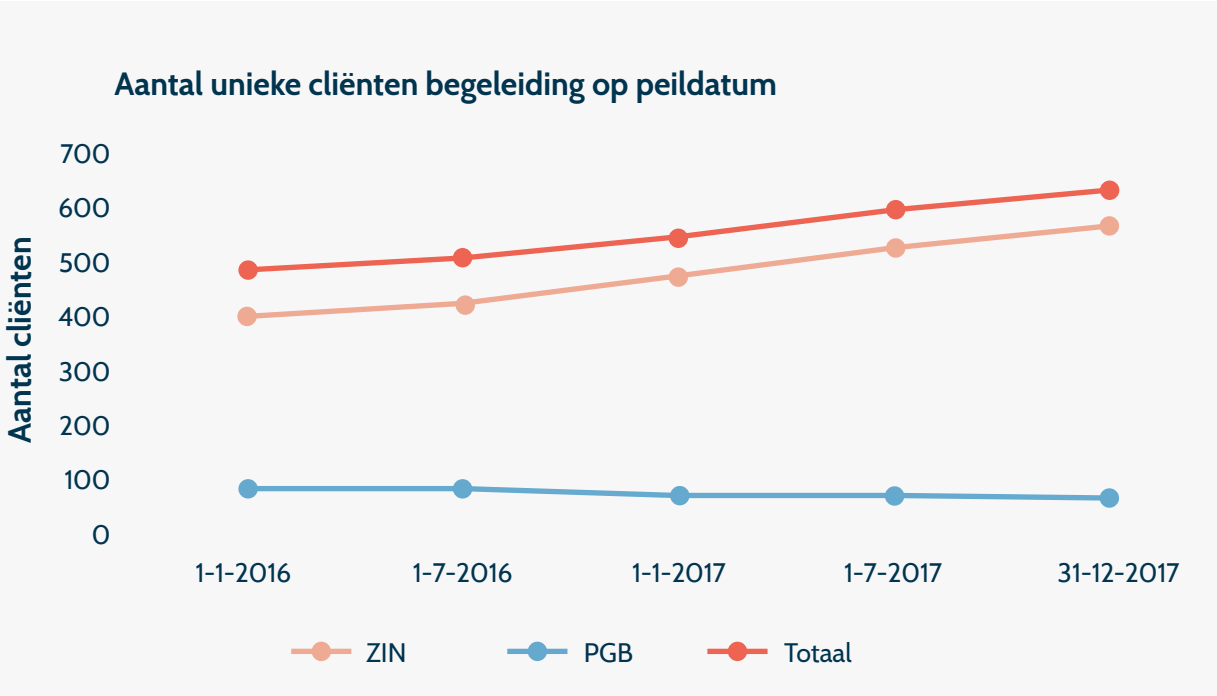

Eind 2017 ontvingen 635 cliënten begeleiding. Het aantal cliënten met een toekenning voor begeleiding is met 16% (88 cliënten) toegenomen ten opzichte van eind 2016. De grootste oorzaak is een stijging van het aantal cliënten dat individuele begeleiding ontvangt op basis van een psychiatrische grondslag. Dit is een landelijk beeld als gevolg van extramuralisering van zorg en verschuiving van de geestelijke gezondheidszorg naar de Wmo[4].

[4] Cebeon, Sociaal domein tussen transitie en vernieuwing: Ontwikkeling gemeentelijke bestedingen 2015-2016, 1 december 2017.

Het grootste deel van de cliënten maakt gebruik van individuele begeleiding (72%). Hiervan ontvangt de meerderheid ondersteuning vanwege psychiatrische problematiek: 70% van de individuele begeleiding is om deze reden toegekend.

In Weert ontvangen gemiddeld meer inwoners begeleiding dan in andere gemeenten van dezelfde grootteklasse.
In Weert ontvangen gemiddeld meer inwoners begeleiding dan in andere gemeenten in dezelfde grootteklasse. In Weert ontvangen 14 inwoners per 1.000 inwoners een maatwerkvoorziening begeleiding. In de benchmarkgemeenten is dat aantal 11 per 1.000 inwoners[5]. Hier kunnen diverse redenen aan ten grondslag liggen, zoals bevolkingssamenstelling, beleidskeuzes en de beschikbaarheid van andere voorzieningen. Het is nog niet onderzocht welke redenen dit verschil precies verklaren.

Het aantal uur dat men gemiddeld begeleiding ontvangt is gestegen ten opzichte van 2016.
De groep cliënten stijgt niet alleen in omvang, maar heeft ook een grotere ondersteuningsvraag. Het aantal uur begeleiding dat is toegekend aan een cliënt is in 2017 gemiddeld 7% hoger dan in 2016. Er werd gemiddeld 2,3 uur ondersteuning per week toegekend. Het aantal uur ondersteuning varieert per cliënt afhankelijk van diens persoonlijke situatie.

Hulp bij het huishouden

Eind 2017 maakten 1057 cliënten gebruik van hulp bij het huishouden. Het aantal personen dat hulp bij het huishouden ontvangt is gedaald ten opzichte van 2016.

Eind 2017 maakten 1057 cliënten gebruik van hulp bij het huishouden. Het aantal cliënten met een toekenning voor hulp bij het huishouden is gedaald met 8% (95 cliënten) ten opzichte van eind 2016. Deze afname wordt voornamelijk verklaard doordat een groep cliënten is overgegaan naar de Wet Langdurige Zorg vanwege veranderde wet- en regelgeving.

[5] Gemeentelijke monitor sociaal domein 1e halfjaar 2017 (conceptcijfers), waarstaatjegemeente.nl

Gemiddeld ontvangen in de gemeente Weert meer inwoners hulp bij het huishouden dan in andere gemeenten met dezelfde grootteklasse. In Weert ontvingen 26 per 1.000 inwoners hulp bij het huishouden. Gemiddeld in gemeenten met dezelfde grootteklasse bedroeg dit 21 per 1.000 inwoners[6]. De oorzaak hiervan is niet onderzocht. Wel lijkt dit slechts voor een klein deel verklaard te kunnen worden door een andere leeftijdssamenstelling. Weert telt 0,9% meer inwoners boven de 75 jaar dan de benchmarkgemeenten.

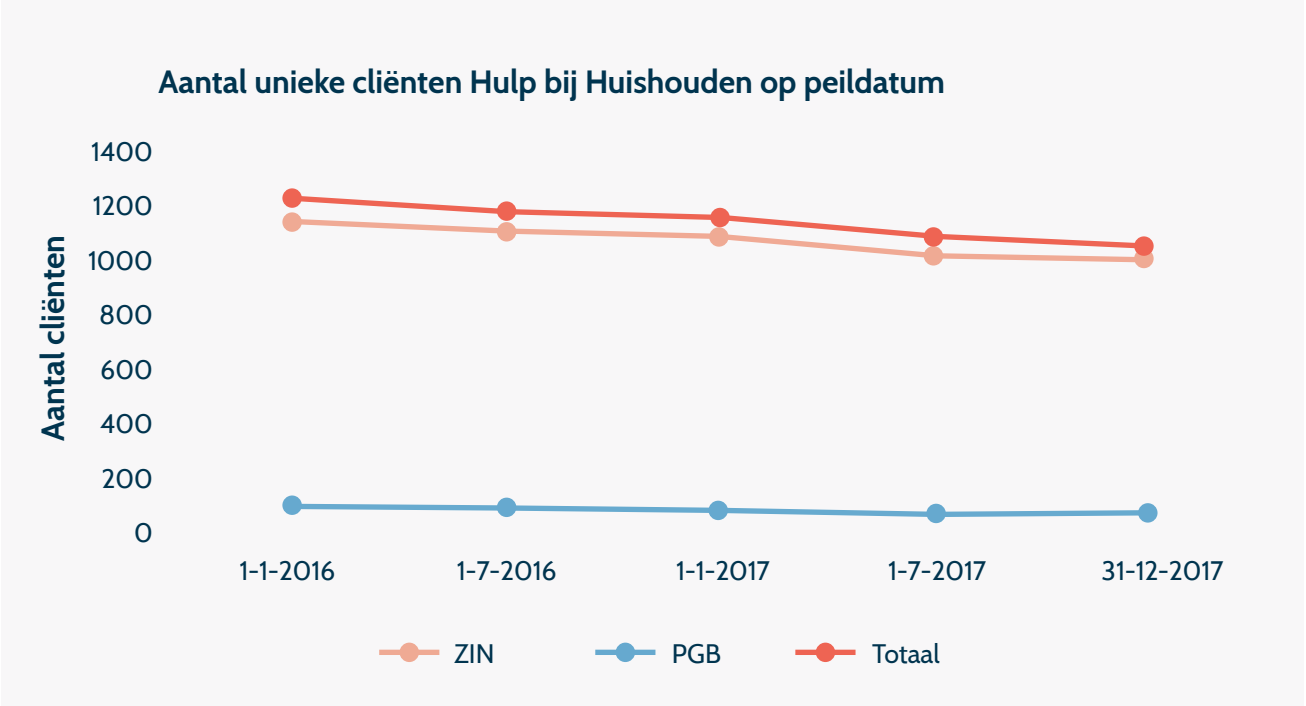

Persoonsgebonden budgetten

Zorg in natura of persoonsgebonden budget
Ondersteuning vindt plaats in de vorm van zorg in natura (waarbij de gemeente de zorg inkoopt) of als persoonsgebonden budget (pgb) (waarmee de cliënt zelf een aanbieder inschakelt). De cliënt mag zelf kiezen, mits de cliënt in staat is de aan een persoonsgebonden budget verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren. De gemeente informeert de cliënt over de mogelijkheden en de gevolgen van de keuze.

Het aantal persoonsgebonden budgetten blijft stabiel laag binnen zowel begeleiding als hulp bij het huishouden. Er is een voldoende breed aanbod in Zorg in Natura.

Het aantal cliënten dat een persoonsgebonden budget ontvangt blijft nagenoeg stabiel. Omdat het aantal cliënten begeleiding groeit, daalt het procentuele aandeel van persoonsgebonden budgetten. Het lijkt erop dat men de ondersteuningsbehoefte kan vervullen middels het brede aanbod van zorg in natura.

[6] Gemeentelijke monitor sociaal domein 1e halfjaar 2017 (conceptcijfers), waarstaatjegemeente.nl

Participatie

Het aantal huishoudens dat een bijstandsuitkering ontvangt is gedaald ten opzichte van 2016.
De gemeente Weert heeft vanuit de Participatiewet in 2017 enerzijds een bijdrage willen leveren aan de realisatie van de economische groei en het toekomstgericht maken van de Midden-Limburgse arbeidsmarkt. Anderzijds heeft de gemeente ingezet op kansen op volwaardig werk voor een groot deel van de bijstandsgerechtigden zodat niemand achterop raakt. Het aantal huishoudens dat een bijstandsuitkering ontvangt is dan ook gedaald ten opzichte van 2016. De gemeente heeft hierop invloed kunnen uitoefenen door de instroom beperkende en uitstroom bevorderende maatregelen die zij heeft ingezet.

In de gemeente worden de bijstandsgerechtigden na een intake ingedeeld in een categorie die de trajectvorm bepaald. Het merendeel van de bijstandsgerechtigden is ingedeeld in een traject richting werk. In 29 procent middels een voortraject werk en in 16 procent door directe bemiddeling.

In 2017 zijn minder aanvragen voor een bijstandsuitkering ingediend ten opzichte van 2016.
Mede door de inzet op de instroom beperkende maatregelen zijn er in Weert in 2017 minder aanvragen voor een bijstandsuitkering ingediend ten opzichte van 2016. In 2017 waren het 285 aanvragen. In 2016 waren het er nog 460. In vergelijking met andere Nederlandse gemeenten is de instroom in Weert laag. De uitstroom voor Weert is ten opzichte van 2016 nagenoeg gelijk gebleven. Weert blijft echter in vergelijking met andere Nederlandse gemeenten meer uitstroom realiseren. De maatregelen worden voor Weert uitgevoerd door regisseurs van het team Participatie en Werk.Kom al dan niet in samenwerking met andere partners.

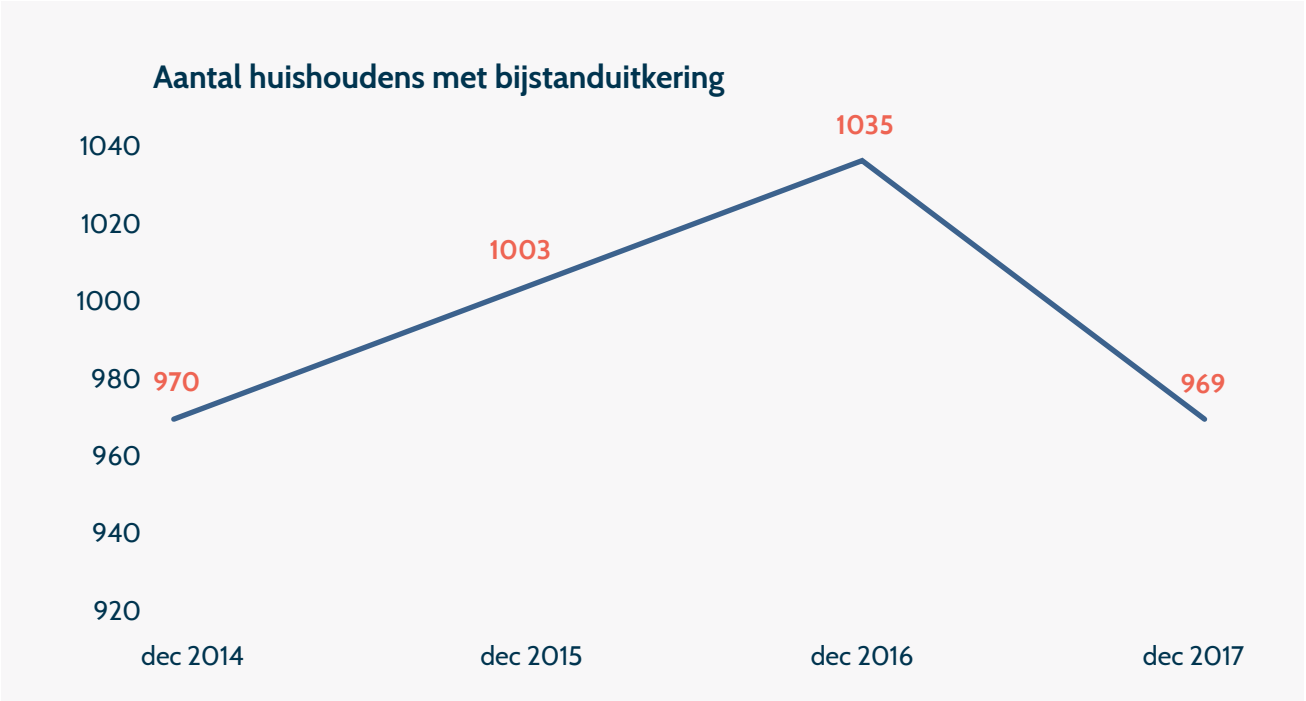

De bijstandsgerechtigden met een langere afstand tot de arbeidsmarkt worden in eerste instantie ondersteund door regisseurs van het team Participatie. Naast intensieve individuele begeleiding worden er door de regisseurs ook groepsgewijze trainingen verzorgd. De overige bijstandsgerechtigden komen in een traject bij Werk.Kom. In 2017 zijn er 381 kandidaten vanuit Weert ingestroomd bij Werk. Kom. 139 uitkeringen zijn beëindigd vanwege uitstroom naar werk.

Er zijn in 2017 139 personen uitgestroomd naar werk.

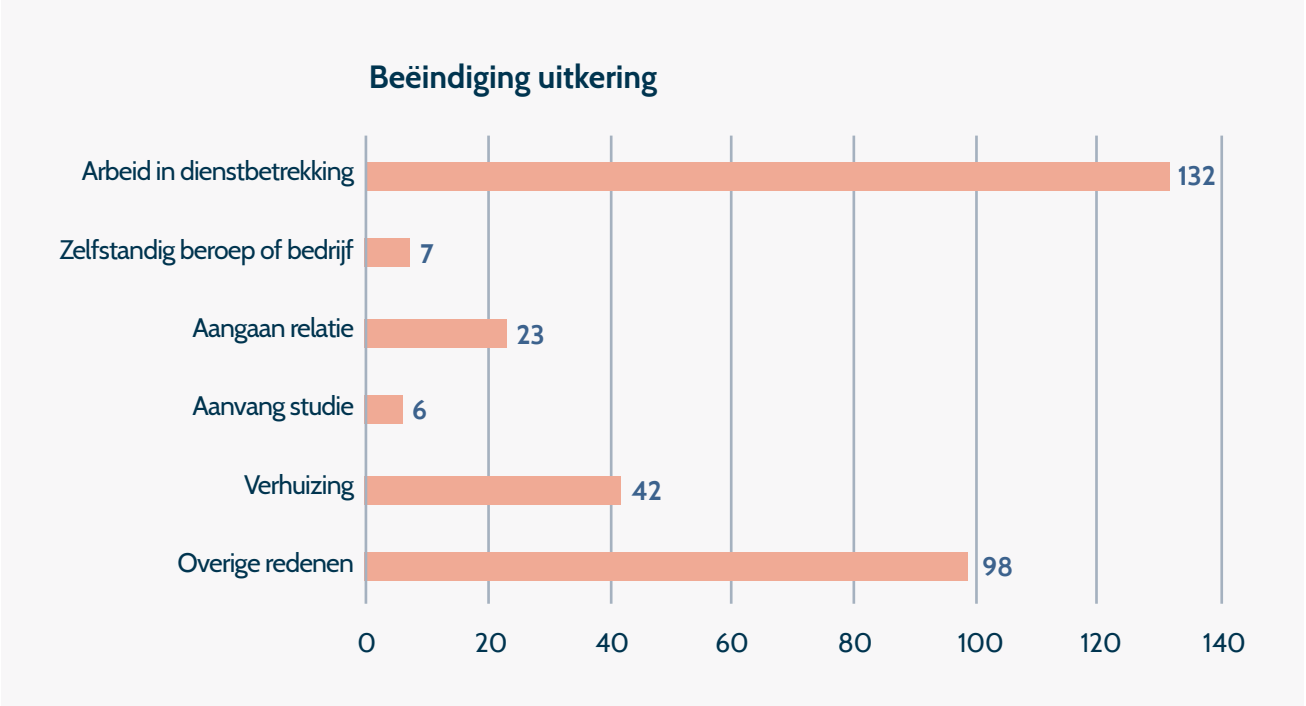

In 2017 zijn in het kader van handhaving onderzoeken uitgevoerd. In totaal heeft dit geleid tot € 11.000,-- aan opgelegde boetes. Het aantal opgelegde maatregelen is afgenomen ten opzichte van 2016.

Jeugdhulp

In de regionale jaarrapportage staan het zorggebruik, -kosten en ontwikkelingen voor de zeven Midden- Limburgse gemeenten beschreven.

In deze samenvatting zijn de belangrijkste bevindingen uit de regionale jaarrapportage met betrekking tot de gemeente Weert opgenomen, evenals de belangrijkste conclusies uit de regionale jaarrapportage.

Percelen
Het aantal hulpvragen bij de gespecialiseerde Jeugdhulp daalt in 2017 ten opzichte van 2016. Het CJG ziet een toename van het aantal cliënten en hulpvragen. Dit is conform beleid, we streven naar een verschuiving van gespecialiseerde jeugdhulp naar de eerste lijn. Daarnaast wordt de stijging ook veroorzaakt door de extra regiefunctie die het CJG heeft gekregen.

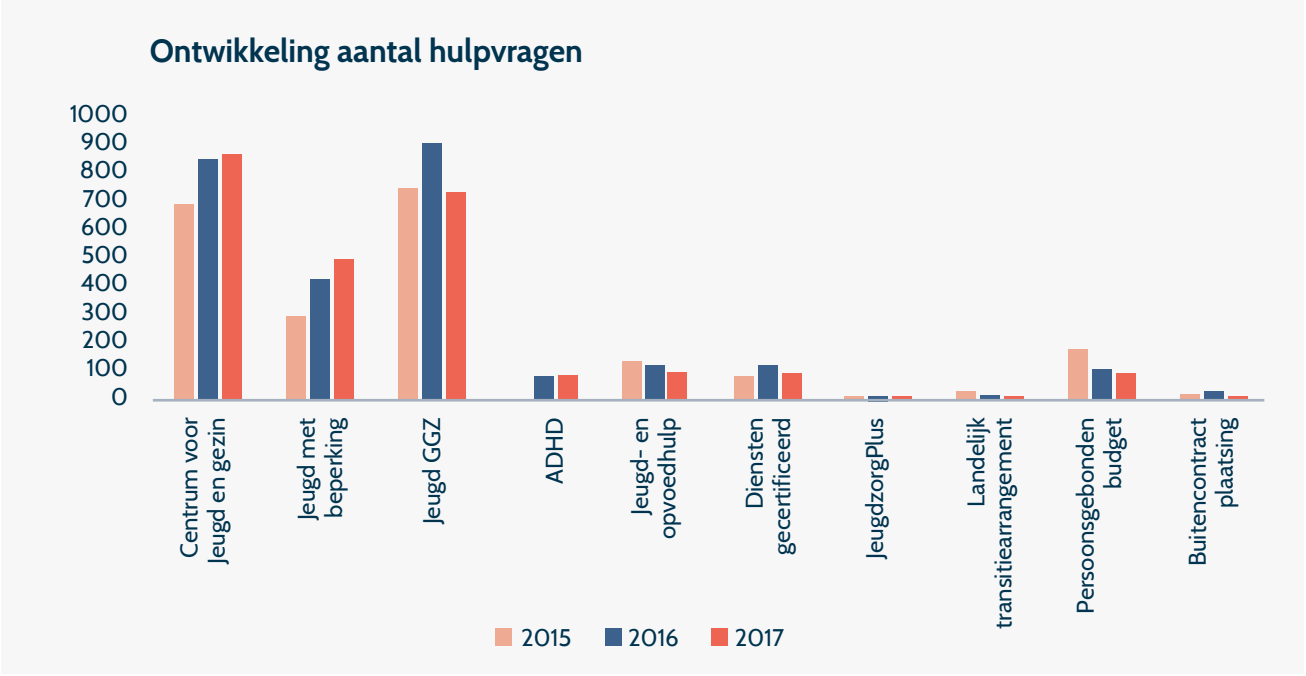

De meest opvallende ontwikkelingen in de percelen worden hierna besproken.

Jeugdhulp voor jeugd met een beperking
Er is sinds 2015 sprake van een verschuiving richting Jeugdhulp voor jeugd met een beperking. In 2015 was het aantal hulpvragen 292, in 2017 was dit 487.

Er is sinds 2015 sprake van een verschuiving richting Jeugdhulp voor jeugd met een beperking. Dit is zichtbaar in het zorggebruik en de kosten. In 2015 was het aantal hulpvragen 292, in 2017 was dit

487. De verschuiving wordt veroorzaakt door:

- Daling pgb's: Er worden minder pgb's ingezet en hiervoor in de plaats wordt ZIN-aanbod ingezet. Dit betreft een verschuiving van uitgaven binnen Jeugdhulp.
- Buitencontractplaatsingen worden vervangen door ingekochte zorg. Dit betreft een verschuiving van uitgaven binnen Jeugdhulp.
- Er heeft in 2017 additionele instroom vanuit de Wet Langdurige Zorg plaatsgevonden. Hiervoor heeft de Gemeente Weert additionele middelen ontvangen.

GGZ en Jeugd & Opvoedhulp

Het aantal jeugdigen dat GGZ en Jeugd en Opvoedhulp ontvangt daalt. Het aantal hulpvragen GGZ in Weert daalde van 909 in 2016 naar 732 in 2017. Voor Jeugd en Opvoedhulp bedroeg het aantal hulpvragen 113 in 2016 en 92 in 2017.

Het aantal jeugdigen dat jeugd en opvoedhulp (J&O) of GGZ ontving daalde ten opzichte van 2016. De kosten voor GGZ en J&O dalen doordat er minder hulptrajecten met een verblijfscomponent zijn geweest. Er was geen stijging van het aantal ambulante trajecten. Er is sprake van een daling van het aantal jeugdigen in hulp.

Het aantal jeugdigen op de wachtlijst voor een GGZ-traject en voor jeugd- en opvoedhulp is in 2017 verder toegenomen[7]. Het aantal jeugdigen op de wachtlijst voor GGZ uit Weert is toegenomen van 23 in 2016 naar 55 in 2017. Voor jeugd- en opvoedhulp stonden er acht jeugdigen op de wachtlijst in Weert eind 2017. In 2016 was er geen wachtlijst. Er worden met aanbieders afspraken gemaakt over het terugdringen van de wachtlijsten.

Gecertificeerde Instellingen

Het aantal hulpvragen en de kosten voor jeugdbescherming en jeugdreclassering dalen. Het aantal hulpvragen bedroeg in 2017 92. Dit is een daling ten opzichte van 2016 met 27%. Deze daling wordt veroorzaakt door een teruggang van het aantal maatregelen.

Landelijke transitie arrangement (LTA) en JeugdzorgPlus

De kosten voor LTA en JeugdzorgPlus zijn voor gemeente Weert afgenomen in 2016 en 2017.

De kosten voor LTA en JeugdzorgPlus zijn voor gemeente Weert afgenomen in 2016 en 2017. Bij het landelijk transitie arrangement gaat dit gepaard met een daling van het aantal jeugdigen in hulp, bij JeugdzorgPlus is dit niet het geval, wel zijn de trajecten korter geworden. Omdat in deze percelen de instroom grillig is en het een klein aantal duurdere zorgtrajecten betreft, kan nog niet van een trend worden gesproken.

Totaaloverzicht kosten

Hiernaast zijn de ontwikkelingen voor alle percelen opgenomen.

[7] De definitie van wachtlijst is: het aantal jeugdigen dat langer dan 5 dagen na einde van intake wacht op jeugdhulp op peildatum 31-12-2017.

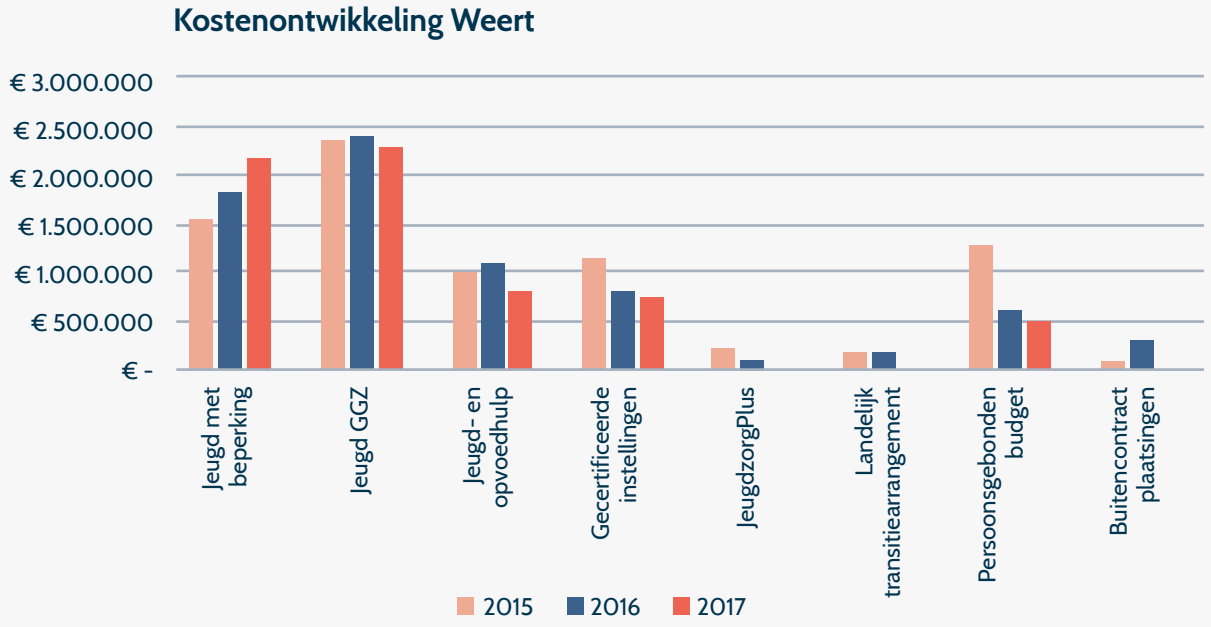

Regio

De gemeenten in de regio Midden-Limburg hebben een tekort op het budget voor jeugdhulp. Alleen Weert en Echt-Susteren hadden in 2017 een positief resultaat.

In Midden-Limburg zijn er slechts twee gemeenten die een positief resultaat hebben over 2017. De gemeente Weert is er daar één van (naast Echt-Susteren) en springt er opmerkelijk uit. Naar nadere verklaringen voor de verschillen in resultaat en ontwikkeling tussen de gemeenten in Midden-Limburg West wordt in 2018 door een extern bureau onderzoek gedaan.
Zie onderstaand diagram waarin het resultaat per gemeente als percentage van de inkomsten wordt getoond.

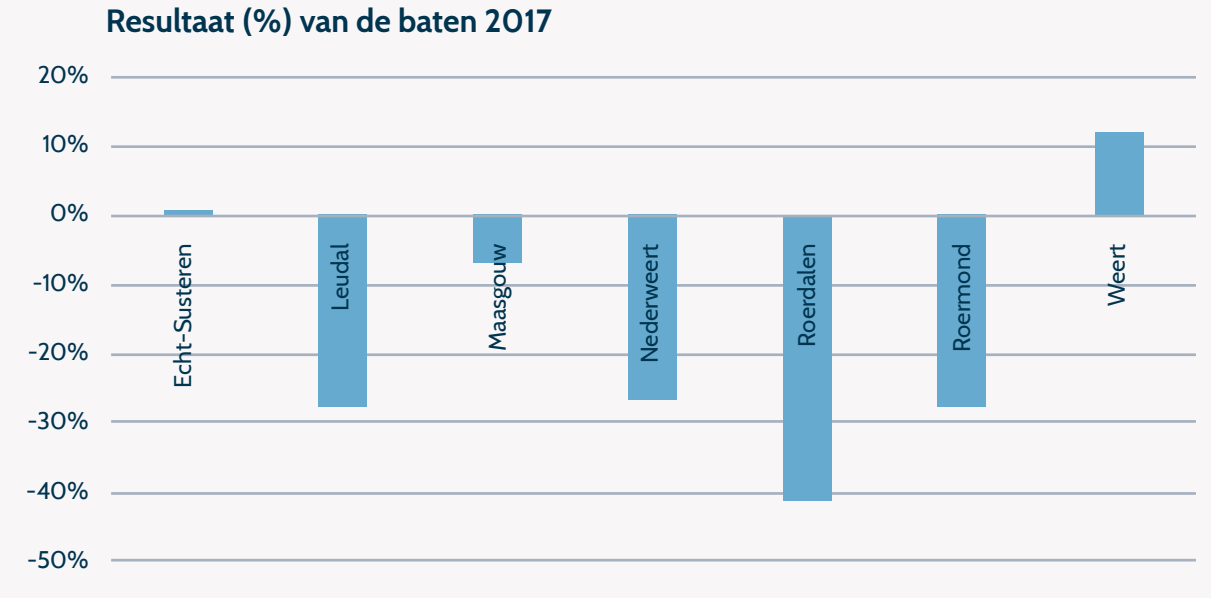

Conclusies regio

De volgende conclusies/bevindingen kunnen worden genoemd voor de regio Midden-Limburg:

- De decembercirculaire 2017 heeft ten opzichte van de septembercirculaire geen wijzigingen in de integratie-uitkering.
- Op regionaal niveau is het tekort in 2017 € 7.181.755. Dit betreft een tekort op Midden-Limburgs niveau van -15% ten opzichte van de baten. Dit tekort wordt in grotere mate veroorzaakt door een daling van de budgetten dan een stijging van de kosten.
- De kosten voor 2017 (€ 53,9 miljoen) zijn circa € 2,5 miljoen hoger dan de realisatie 2016 (€ 51,4 miljoen). Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de stijging van de kosten op het perceel Jeugdhulp voor jeugd met beperking.
- Wachtlijsten zijn toegenomen van 110 jeugdigen in 2016 naar 292 in 2017, met aanbieders worden de oorzaken en te nemen maatregelen besproken.

Bevindingen en conclusies jeugdhulpbeleid 2017

In 2017 waren de twee grootste beleidsthema's:

- Voorbereiding verwerving 2018 en verder en;
- Richtinggevende notitie inkoop 2017

Daarnaast lagen de inspanningen tevens bij de tekorten in de regio.

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) schetst onderstaande ontwikkelingen over 2017:

- Door het CJG werd in 2017 een toename van belangstelling voor preventie activiteiten van het CJG-ML geconstateerd.
- In de samenwerking met onderwijs, huisartsen en kinderopvang organisaties blijft het CJG-ML gericht op maatwerk. In de praktijk bestaat veel variatie in intensiteit en vorm van samenwerking.
- In 2017 heeft het CJG-ML een start gemaakt met het registreren van het effect van de geboden hulp
- Waar expertise van gespecialiseerde jeugdhulp nodig is, wordt deze ingezet en gezamenlijk met alle betrokken partijen binnen het vrijwillig kader een plan gemaakt. Ongeveer 38% van de CJG-ML cliënten heeft gespecialiseerde jeugdhulp nodig.
- Op basis van het plan van aanpak van regio MLO en het beleidsplan van MLW zijn een aantal ontwikkelingen rondom meer regie, versterking van samenwerking zowel met zorgaanbieders als ook met huisartsen en onderwijs ingezet.
- Het CJG-ML is in 2017 zeer actief betrokken bij de voortgang van alle voorbereidingen ten aanzien van de inkoop en verwerving 2018.

Financieel resultaat

Middelen Sociaal Domein
De gemeente ontvangt van het Rijk middelen via de integratie-uitkering sociaal domein voor Wmo begeleiding, Jeugdhulp en Participatie (re-integratie bijstandsgerechtigden, re-integratie nieuwe doelgroepen en Wet Sociale Werkvoorziening). In de begroting van de gemeente Weert wordt dit budgettair neutraal verwerkt. Afwijkingen ten opzichte van de beschikbare middelen worden verrekend met de reserve "sociaal domein".

De Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG) betreft het inkomensdeel van de Participatiewet. Dit budget wordt ingezet voor uitkeringen en loonkostensubsidies. De gemeente Weert kampt met tekorten op dit budget, welke worden aangevuld vanuit de algemene middelen.

De gemeenten in de regio Midden-Limburg West (Leudal, Nederweert en Weert) hebben besloten de kosten van jeugdhulp 2017 te verevenen. Daarbij is afgesproken dat een tekortgemeente eerst zelf verevent met een eventueel positief resultaat op Wmo begeleiding. Het resterende tekort wordt daarna ingebracht voor de regionale verevening. Een voordeelgemeente legt maximaal haar positieve saldo op jeugdhulp in voor verevening.

2017 resulteerde in een positief resultaat van € 2,6 miljoen ten opzichte van het beschikbare budget uit de integratie-uitkering sociaal domein. Dit bedrag wordt in de jaarrekening 2017 in eerste instantie toegevoegd aan de reserve sociaal domein, maar na vaststelling van de jaarrekening vindt verevening op het gebied van jeugdhulp plaats in de regio Midden-Limburg West. Dit leidt tot een onttrekking uit de reserve sociaal domein met een maximum van € 1,8 miljoen, het resultaat op jeugdhulp. Rekening houdend met verevening wordt uiteindelijk over 2017 een bedrag overgehouden tussen de € 0,8 en € 2,6 miljoen.

	Resultaat
Wmo Begeleiding	€ 925.000,--
Participatie	€ -/- 22.000,--
Jeugdhulp*	€ 1.800.000,-- (inleg verevening)
Uitvoeringskosten Wmo en Jeugd	€ -/- 93.000,--
Totaal (storting reserve sociaal domein vóór verevening)	**€ 2.610.000,-- (vóór verevening)**

* Het resultaat jeugdhulp dat in de jaarrekening en hierboven is opgenomen (€ 1,8 miljoen) wijkt af van het resultaat voor Weert in de regionale Jeugdrapportage jaar 2017 in hoofdstuk 4 (€ 1,2 miljoen). Dit komt doordat de regionale rapportage puur betrekking heeft op cijfers uit 2017. In het jaarrekeningresultaat voor Weert zijn daarnaast ook afrekeningen over eerdere jaren meegenomen. Het gaat hierbij om lagere subsidieafrekeningen dan verwacht en de definitieve verevening over 2015 die lager was dan waarmee in eerdere jaren rekening is gehouden.

De stand van de reserve sociaal domein bedraagt per 31 december 2017 in de conceptjaarrekening 2017 € 8,5 miljoen. Maximaal € 1,8 miljoen hiervan wordt gebruikt voor verevening in de regio Midden-Limburg West. De verwachting is dat dit bedrag helemaal of grotendeels nodig is, want volgens de regionale rapportage jeugdhulp hebben de gemeenten Leudal (€ 2,1 miljoen) en Nederweert (€ 0,7 miljoen) tekorten op het gebied van jeugdhulp. Definitieve conclusies over de verevening kunnen nog niet worden getrokken. Basis voor de verevening zijn de jaarrekeningcijfers. Deze zijn op dit moment voor Leudal en Nederweert bij ons niet bekend en kunnen afwijken van de jaarrapportage. Ook is het resultaat van de andere gemeenten op Wmo nu nog onbekend.

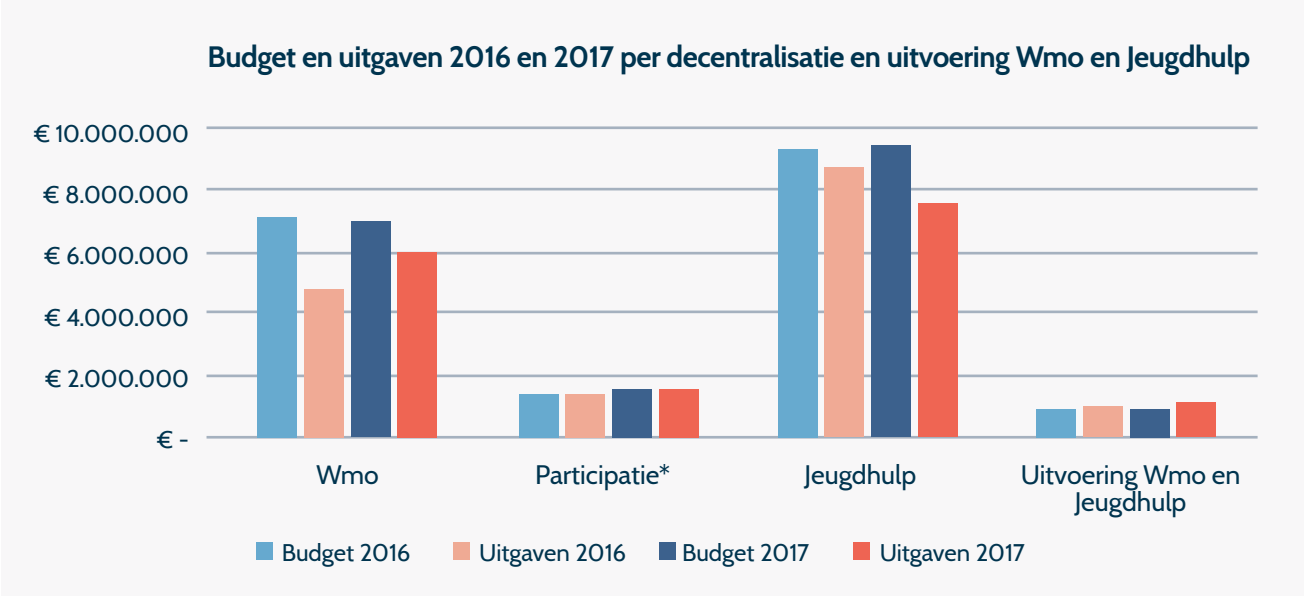

* Dit is het bedrag voor participatie re-integratie uit de integratie-uitkering, dus exclusief Wsw.

Wmo

In 2017 was het resultaat voor de nieuwe taken Wmo € 925.000,--. Dit is lager dan in 2016. Toen was het resultaat € 2,3 miljoen. Het grootste verschil wordt veroorzaakt door een stijging van de uitgaven voor maatwerkvoorzieningen begeleiding met ruim € 1 miljoen.

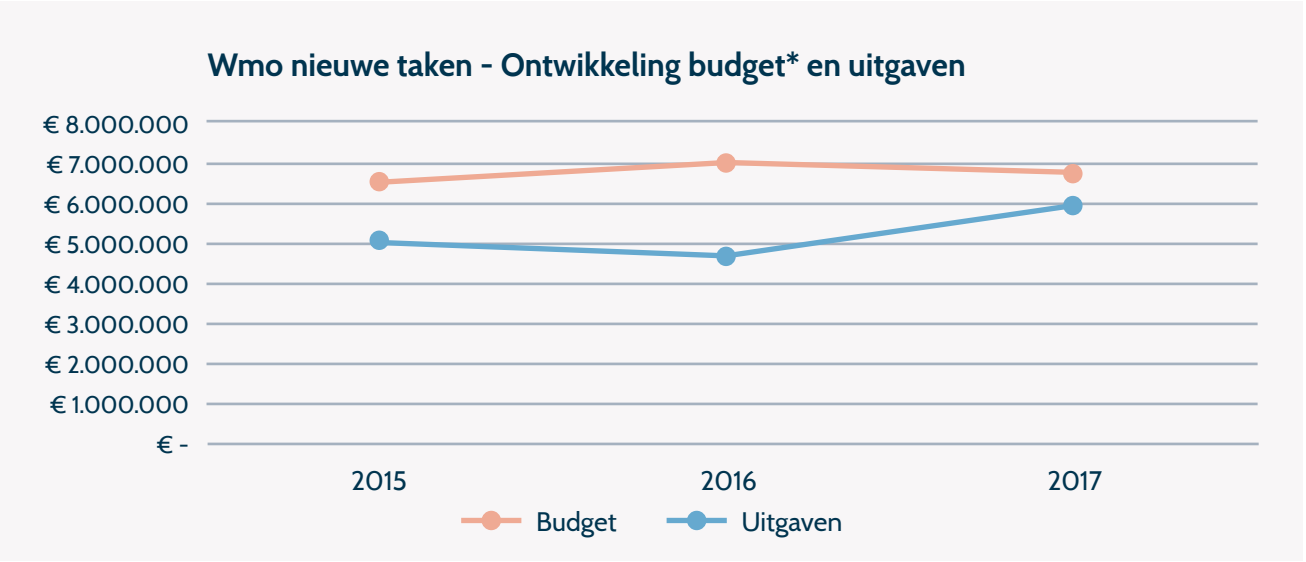

* Op basis van septembercirculaire 2017

- Met betrekking tot Wmo begeleiding was in 2017 sprake van een positief financieel resultaat van € 925.000,-- ten opzichte van het budget van € 5,9 miljoen uit de integratie-uitkering sociaal domein Wmo. Het resultaat is lager dan 2016. Toen bedroeg het € 2,3 miljoen.
  Het lagere resultaat komt met name door een stijging van de uitgaven voor maatwerkvoorzieningen begeleiding. De uitgaven hiervoor zijn met ruim € 1 miljoen gestegen vanwege een stijging van het aantal cliënten en een stijging van het aantal uren per cliënt.
- In tegenstelling tot Wmo begeleiding geldt voor de 'oude' Wmo-taken (hulp bij het huishouden, woon-, rolstoel- en vervoersvoorzieningen) geen budgettaire neutraliteit. Voor- of nadelen komen ten gunste of laste van de algemene middelen. In de 2e bestuursrapportage 2017 is de begroting voor 2017 bijgesteld. De uiteindelijke uitgaven wijken nauwelijks af van de bijgestelde begroting en bedroegen €3,9 miljoen.

Participatie

De kosten voor bijstandsverlening waren in 2017 aanzienlijk lager dan begroot. Het begrote tekort ten aanzien van de beschikbare BUIG-middelen vanuit het Rijk is hiermee ook lager dan verwacht.

Voor het Participatiebudget zijn de uitgaven in 2017 nagenoeg conform het budget dat vanuit het Rijk beschikbaar is gesteld. Het minimale negatieve resultaat van € 22.000,-- is verrekend met de reserve Sociaal Domein.

In onderstaande figuur zijn voor 2017 de vanuit het Rijk beschikbaar gestelde middelen afgezet tegen de werkelijke kosten.

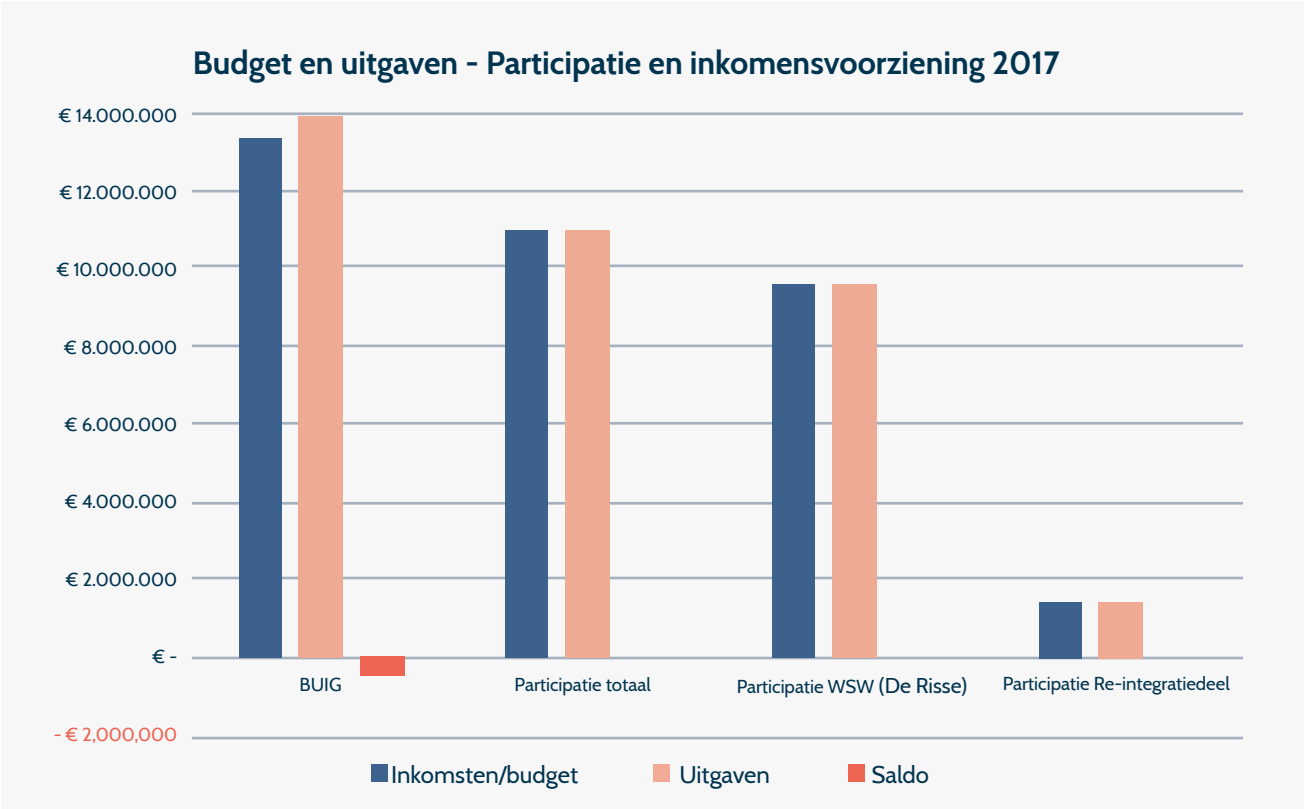

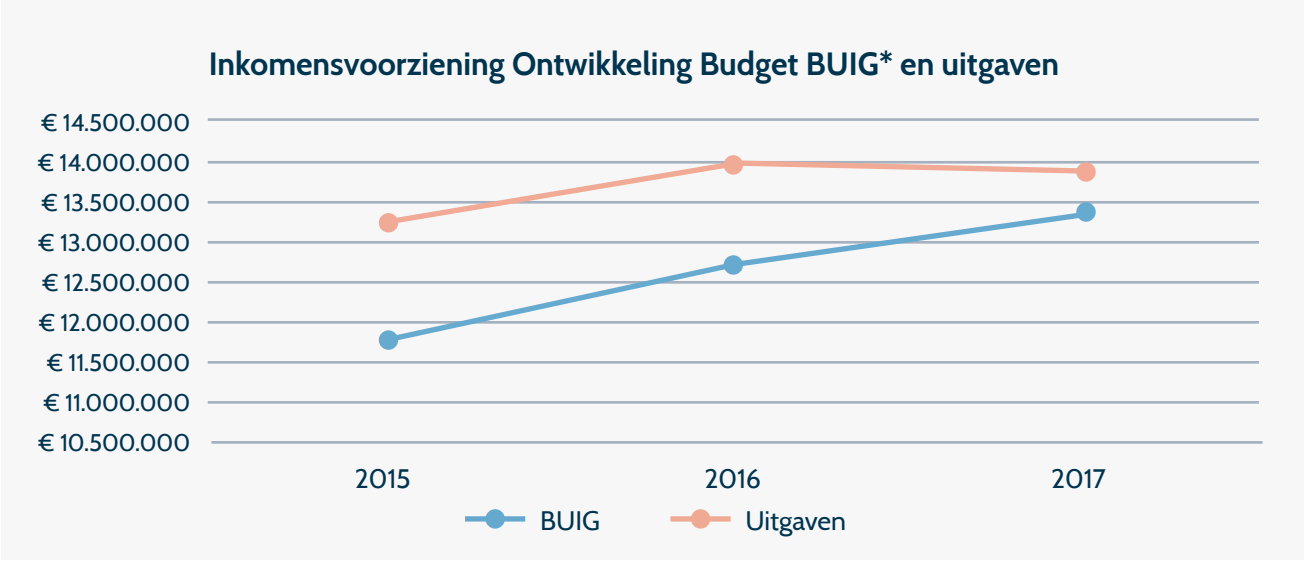

* BUIG = Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten

De gemeente Weert wordt geconfronteerd met tekorten op het budget dat het Rijk beschikbaar stelt voor inkomensondersteuning, ook voor 2017. Dit tekort wordt vanuit algemene middelen aangevuld. Doordat in 2017 minder cliënten een uitkering ontvingen is dit tekort op de beschikbare middelen aanzienlijk lager dan werd verwacht. De kosten voor bijstandsverlening zijn dan ook lager (€ 515.000,--) dan begroot.

Minimabeleid[8]

Het Rijk verstaat onder minimabeleid niet alleen de inkomensondersteuning op grond van de Participatiewet, maar ook het kwijtscheldingsbeleid, schulddienstverlening en minimaregelingen. In 2017 is op deze onderdelen in totaal € 1,7 miljoen uitgegeven.

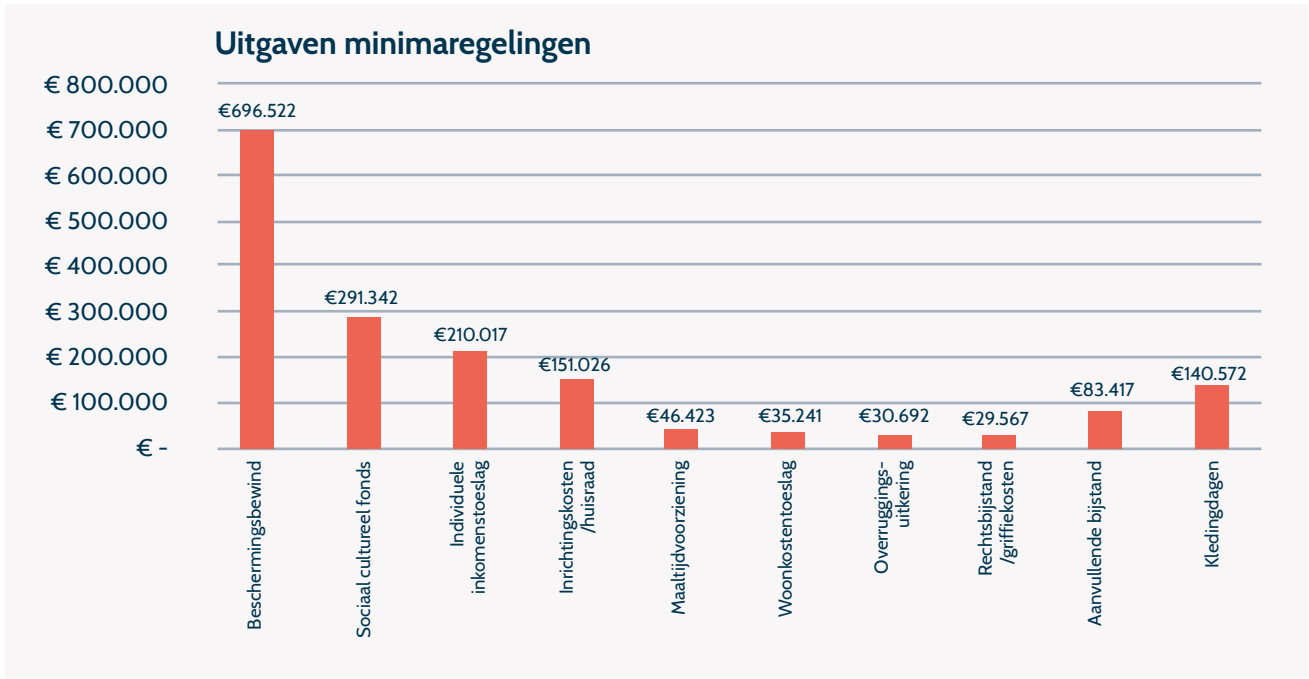

[8] Armoede neemt toe in Nederland, ook in Weert. Deze tendens is voor de gemeente Weert in 2017 aanleiding geweest om naast de bestaande minimaregelingen te komen tot een onderscheidende aanpak om armoede te voorkomen én actief ondersteuning en hulp aan deze kwetsbare doelgroep te bieden. Vanaf 2019 worden de resultaten van deze aanpak in de jaarrapportage meegenomen.

Onderstaande grafiek geeft het aantal huishoudens dat gebruik heeft gemaakt van de voorziening weer.

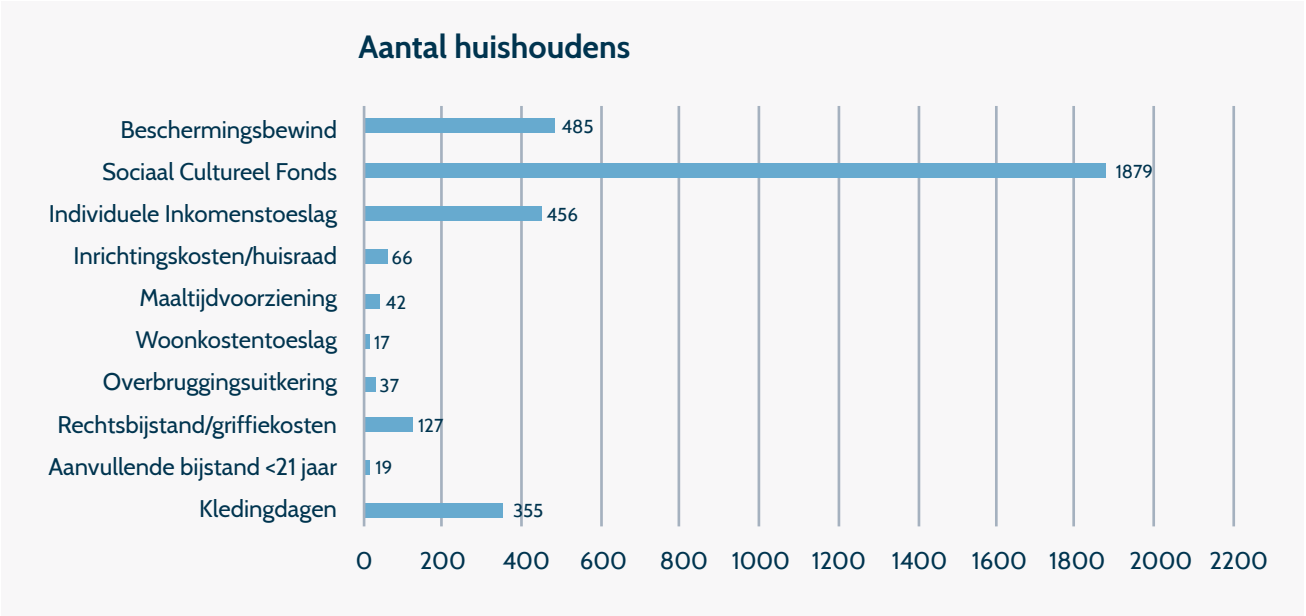

Jeugdhulp

In 2017 was het resultaat voor Jeugdhulp € 1,8 miljoen. Dit is ruim hoger dan in 2016 (€ 0,6 miljoen), voornamelijk door lagere uitgaven en afrekeningen over eerdere jaren die lager waren dan voorzien. Maximaal € 1,8 miljoen wordt ingelegd voor verevening.

Het positief resultaat op jeugd bedroeg afgerond € 1.8 miljoen[9]. Het resultaat 2017 is hoger dan in 2016. Dit wordt veroorzaakt door een combinatie van een iets hoger budget, lagere uitgaven en een aantal meevallers over voorgaande jaren. Het resultaat wordt met een maximum van € 1,8 miljoen ingebracht voor eerdergenoemde regionale verevening.

Sinds 2015 dalen de inkomsten vanuit het Rijk, waarbij de daling in 2017 afneemt. De kosten dalen tevens vanaf 2015. Dit levert onderstaand beeld op:

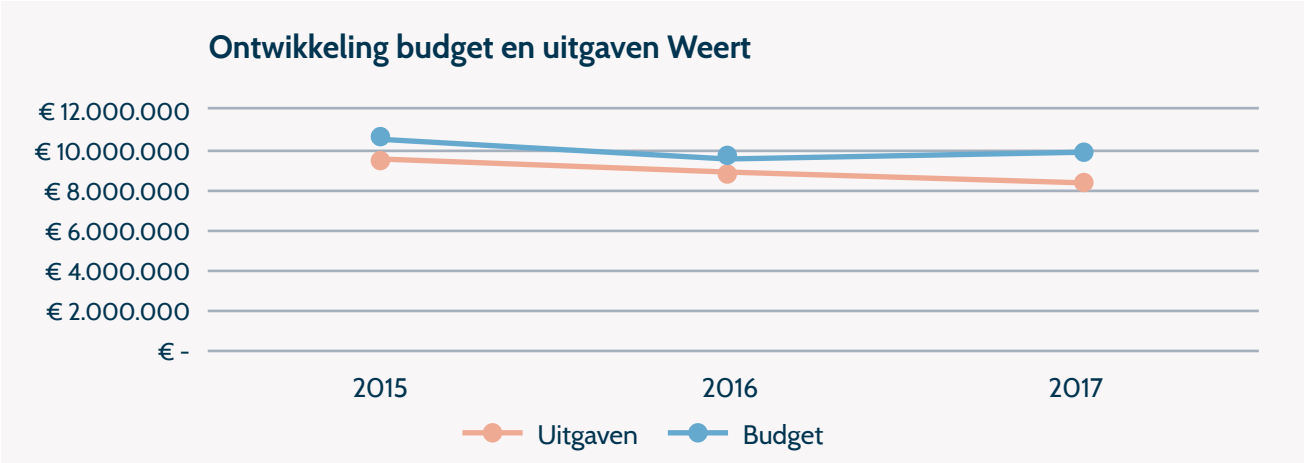

[9] Het resultaat in de jaarrekening wijkt af van het resultaat in de regionale jaarrapportage jeugd (€ 1,2 miljoen). Dit verschil komt doordat de regionale jaarrapportage alleen cijfers over 2017 bevat en in de jaarrekeningen afrekeningen over eerdere jaren zijn verwerkt, zoals subsidieafrekeningen en de definitieve regionale verevening over 2015.

Door deze ontwikkelingen in kosten en budget, is het resultaat van 2017 het hoogst voor Weert sinds de decentralisatie (2016: € 663.743,--, 2015: € 1.129.476,--). Deze ontwikkeling wijkt af van de andere Midden-Limburgse gemeenten.

Uitvoeringsbudget Wmo en Jeugdhulp

In 2017 was sprake van een overschrijding van het uitvoeringsbudget met € 93.000,--, onder andere door voorbereiding van de nieuwe inkoopsystematiek vanaf 2018.

Uitvoeringsbudget Wmo en jeugdhulp

Een deel van het budget voor Wmo en jeugdhulp wordt besteed aan de kosten voor uitvoering van de nieuwe taken. Dit betreffen uitgaven voor bijvoorbeeld De Vraagwijzer, regisseurs, contractmanagement, inkoop, beleidscapaciteit, administratie en facturatie.

Jaarlijks reserveert de gemeente Weert € 900.000,-- voor uitvoeringskosten. In 2017 zijn noodzakelijke uitgaven gedaan voor de nieuwe inkoop Wmo en jeugdhulp vanaf 2018. Daarnaast is gestart met de voorbereiding van de decentralisatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Dit wordt nu nog uitgevoerd door de gemeente Venlo. Door de diverse ontwikkelingen is er sprake van structureel hogere uitvoeringskosten. In 2017 is het uitvoeringsbudget met € 93.000,-- overschreden.

GEMEENTE WEERT